

Rapport om Børn og Unge Forum
på Hotel Hans Egede 31.januar 2003
Grønlands Arbejdsgiverforening

Rapport

om

Børn og Unge Forum

på

Hotel Hans Egede

31. januar 2003

2003 Grønlands Arbejdsgiverforening

Indhold

Forord - Projekt Børn og Unge, 1

◆ v/ Kirsten Ørgaard, konsulent i Grønlands Arbejdsgiverforening

Børn og unge er fremtidens guld, 3

◆ v/ Ole Rud, direktør i Grønlands Arbejdsgiverforening

◆ Omsorgssvigtede børn og unge, 6

v/Kirsten Ørgaard, konsulent i Grønlands Arbejdsgiverforening

Omsorgssvigt i skolealderen, 9

◆ v/ William Kriegel, skoledirektør i Kultur og Undervisningsforvaltningen, Nuup Kommunea

Omsorgssvigt set ud fra en socialforvaltning, 11

◆ v/ Karen Bøggild, fg. afd. chef i socialforvaltningen i Nuup Kommunea

Omsorgssvigt set ud fra politiet, 15

◆ v/ Karl-Henrik Simonsen, stationsleder for Politiet i Nuuk

Omsorgssvigt set ud fra døgninstitutionerne, 17

◆ v/ Torben Alne, forstander på Meqqat Illuat

Sammenfatning af debatten i grupperne og idékatalog, 21

◆ v/Kirsten Ørgaard, konsulent i Grønlands Arbejdsgiverforening

i Grønlands Arbejdsgiverforening

Bestyrelsen for Grønlands Arbejdsgiverforening besluttede på møde den 04.10.02, at foreningen ønsker at støtte initiativer og projekter, der kan medvirke til at forbedre omsorgssvigtede børn og unges vilkår.

Efterfølgende er der igangsat forskellige tiltag med udgangspunkt i henholdsvis indsamling af dokumentation for problemets omfang og synliggørelse af forslag til konkrete projekter. Der har blandt andet været afholdt en række møder med relevante fagfolk, der arbejder med børn og unge.

Knap 60 fagfolk var den 31. januar 2003 samlet i Nuuk til Børn og Unge Forum arrangeret af Grønlands Arbejdsgiverforening. Formålet med dette forum var at få sat fokus på problemerne med omsorgssvigtede børn og unge og samtidig få en dialog med fagfolk dels om omfanget af omsorgssvigtede børn og unge og dels om konkrete forslag til initiativer, der både kan forebygge omsorgssvigt og forbedre omsorgssvigtede børn og unges livsvilkår.

Overordnede konklusioner fra Børn og Ung Forum:

- Der bør udarbejdes en overordnet politik for børn, unge og familier, og de økonomiske ressourcer bør prioriteres til bekæmpelse af omsorgssvigt.
- Der bør nedsættes en børn og unge kommission med faglige repræsentanter og politikere.
- Der bør igangsættes flere konkrete faglige projekter, der kan forbedre livsvilkårene for omsorgssvigtede

børn og unge samt forebygge yderligere omsorgssvigt.

- En tidlig indsats kan forebygge omsorgssvigt og derved bryde den sociale arvs negative mønster.
- Holdninger, moral og ansvar bør indgå i et fælles samfundsmæssigt værdigrundlag - både på arbejdspladserne, i familierne og politisk.
- Kvaliteten i uddannelser og efteruddannelser målrettet arbejdet med børn og unge bør prioriteres og udvikles og styrken i det tværfagligt samarbejde bør udbygges og vedligeholdes.

Omsorgssvigt kræver både samfundets og politikernes bevågenhed - og det er ikke nok med gode ord og løfter under en valgkamp - der skal også handling til. For hvad skal vi med landingsbaner og fiskefabrikker, hvis ikke de menneskelige ressourcer er til stede? Budskabet fra fagfolket er klart: Politikerne skal gøres opmærksom på at situation for landets truede børn og unge er så alvorlig, at der øjeblikkelig må igangsættes en målrettet indsats. De massive menneskelige kriser bliver mere og mere markante og synlige. Det handler i høj grad om prioritering af landets økonomiske ressourcer. Forhold der vedrører børn - unge og familier skal indgå som en naturlig del af den politiske prioritering og handlingsplan - og ikke kun på papiret, der skal handling bag.

Grønlands Arbejdsgiverforening vil arbejde for skabe en dialog med såvel landspolitikere som kommunalpolitikere om at sikre det nødvendige lovgrundlag og en prioritering af de økonomiske ressourcer. Sideløbende er det hensigten i samarbejde med fagfolk at igangsætte konkrete projekter, der kan medvirke til at forbedre omsorgssvigtede børn og unges vilkår samt forebygge

yderligere omsorgssvigt. Den faglige forsamling fremkom med en del konkrete forslag til både kortsigtede og langsigtede projekter. Disse forslag vil efterfølgende blive bearbejdet, vurderet og prioriteret. Det skal pointeres, at Grønlands Arbejdsgiverforening

etablering af et samarbejde mellem offentlige myndigheder og erhvervslivet og betragtes som et supplement til de eksisterende tiltag, og det er hensigten at initiativet både skal forbedre omsorgssvigtede børn og unges vilkår og forebygge yderligere omsorgssvigt.

ikke har til hensigt at konkurrere med offentlige myndigheder om sagen. Derimod skal vores initiativ ses som et tilbud om

Børn og Unge er fremtidens guld

v/ Ole Rud, direktør i Grønlands Arbejdsgiverforening

Velkomst og tak til de fremmødte for at have afsat tid til Børn og Unge Forum. Formålet med dette forum er at få en faglig dialog med jer dels om omfanget af omsorgssvigtede børn og unge og dels om konkrete tiltag, der både kan forebygge omsorgssvigt og forbedre omsorgssvigtede børn og unges livsvilkår.

Og hvorfor blander Grønlands Arbejdsgiverforening sig nu i dette - kan nogen måske spørge? Det gør vi fordi omsorgssvigt er et samfundsmæssigt problem, som vi ikke kun passivt skal vente på, at de offentlige myndigheder alene får løst, og jo flere vi er, der forsøger at løfte opgaven des bedre. Det skal pointeres, at Grønlands Arbejdsgiverforening ikke har til hensigt at profilere foreningen med dette initiativ, vi vil heller ikke konkurrere med offentlige myndigheder om sagen. Derimod skal vores initiativ ses som et tilbud om samarbejde og et supplement til de eksisterende tiltag og måske også nytænkning. Grønlands Arbejdsgiverforening vil gerne bidrage med en kvalificeret indsats - og vi vil gerne, at I hjælper os med skabe grundlaget for en målrettet, reel og effektiv indsats.

Børn har ret til tryghed og omsorg i opvæksten. Grønland tilsluttede sig i 1993 FN's Børnekonvention - men overholder vi den? Børnekonventionen siger blandt andet i Artikel 19:

"Deltagerstaterne skal træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder

seksuelt misbrug, mens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt".

At tilslutte sig en sådan konvention forpligter. Gode hensigter og initiativer har der været mange af, men ikke alle er gennemført eller fulgt op på.

Socialreformkommissionen blev nedsat i 1995, med det formål at indsamle viden og erfaringer fra det sociale arbejde i landets kommuner med henblik på at udvikle grundlaget for en forbedring af den sociale lovgivning. Denne nye og tidsmæssige tilpasning af lovgivningen inden for det sociale område skulle sikre en forbedring af initiativer og service inden for socialområdet - både målrettet børn og voksnes behov. Men det er først nu, at der ligger et udkast til en ny landstingsforordning om hjælp til børn og unge, og forordningen er endnu ikke vedtaget af landstinget.

Omkring 1998/99 blev grundlaget for etablering af et Grønlands Børneråd lagt, et Børneråd der skulle være børnenes advokat og ombudsmand - et Børneråd der skulle sikre børns tarv og rettigheder - men den gang var der ikke politisk opbakning til at igangsætte et sådant initiativ.

I kommunerne foregår der de fleste steder en indsats for at forebygge omsorgssvigt, men det er synligt, at dette ikke er nok.

Der mangler især fagfolk og penge. Omsorgssvigt kræver både samfundets og politikernes bevågenhed - og det er ikke nok med gode ord og løfter under en valgkamp - der skal også handling til. Der her gennem tiden været afholdt en del konferencer og seminarer, hvor problemerne er debatteret, synliggjort og der er opstillet konkrete løsningsforslag. Men hvad har det resulteret i?

Politikerne lytter måske, men de prioriterer ikke løsningen af problemerne med omsorgssvigtede børn unge særlig højt. Men hvad skal vi med landingsbaner og fiskefabrikker, hvis ikke de menneskelige ressourcer er til stede? Dialogen mellem vore politikere og fagfolk bør være faglig, konstruktiv og udviklende og resultere i handling.

Årsagerne til, at situationen for mange forældre er kaotisk og usammenhængende, kan være mangeartede, men politikerne har et ansvar for at etablere og sikre rammerne, der giver mulighed for at få et værdigt liv. Ud over bolig, uddannelse og arbejde skal der også være behandlingstilbud til bearbejdning af psykiske og sociale problemer. De børn, hvis forældre ikke magter forældreopgaven, skal sikres den nødvendige hjælp og ikke vente i årevis på, at der bliver en plads på en døgninstitution eller hos en plejefamilie. Både de menneskelige og samfundsmæssige omkostninger er ekstremt høje og medvirker til, at den sociale arv fortsætter til næste generation. Det vil være ønskeligt med klare politiske mål og realistiske visioner, der tager udgangspunkt i virkeligheden - en virkelighed der til tider er så grusom og voldsom, at man kan få lyst til at lukke øjnene og vende ryggen til - men det går ikke længere.

Politikerne skal gøres opmærksom på at situation for landets truede børn og unge er så alvorlig, at der øjeblikkelig må igangsættes en målrettet indsats. De massive menneskelige kriser bliver mere og mere markante og synlige. Der bør udarbejdes en overordnet politik for børn, unge og familier.

Det kræver kapital at skabe en god skoleuddannelse og videreuddannelser, det

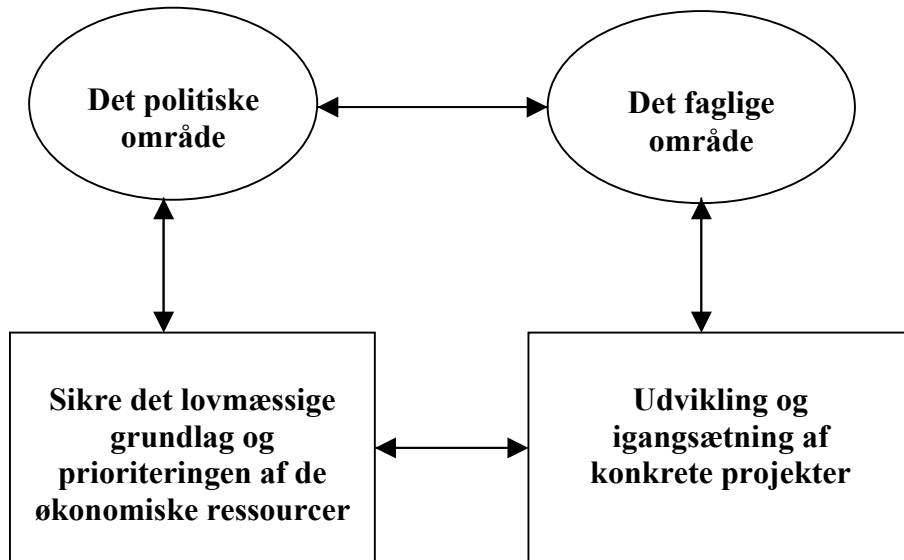
kræver kapital at forebygge og helbrede omsorgssvigtede børn, det kræver kapital at bygge huse og etablere arbejdspladser, det kræver kapital at helbrede psykiske og sociale problemer - og det handler i høj grad om prioritering af landets økonomiske ressourcer og sikre at den menneskelige dimension også indgår i planlægningen. Forhold der vedrører børn - unge og familier skal indgå som en naturlig del af den politiske prioritering og handlingsplan - og ikke kun på papiret, der skal handling bag. Omsorgssvigtede børn og unge betaler i dag en høj pris for politikernes manglende prioritering, og det er på tide, at vi forholder os til, hvad vi vil med vores børn og unge.

Børn og unge er fremtidens guld, og det handler også om en holdningsændring til selv at turde tage initiativ og tage ansvar, vise troværdighed og stabilitet. Et godt udgangspunkt for bekæmpelsen af omsorgssvigt vil være politikernes, fagfolkets og befolkningens fælles beslutning om at tage initiativ og medvirke aktivt. Og drivkraften skal ikke kun komme fra fagfolket, men både politikerne og befolkningen har også et ansvar for denne proces.

Hvad skal der så komme ud af dette Børn og Unge Forum - hvad er den overordnede strategi og struktur for indsatsområder:

I, der i dag er samlet her, medvirker for at give os den nødvendige viden og dokumentation for problemernes omfang, samtidig med at I bidrager med ideer og forslag til konkrete projektet som Grønlands Arbejdsgiverforening kan igangsætte.

Der er altså to sideløbende områder som Grønlands Arbejdsgiverforening skal arbejde med:

Dokumentationen for problemernes omfang og de konkrete problemløsningsforslag og forslag til konkrete initiativer vil efterfølgende blive forelagt Landsstyret. En synliggørelse og erkendelse af problemet må være grundlaget for at skabe et bredt fælles samarbejde om en effektiv indsats. Sideløbende med den politiske indsats vil Grønlands Arbejdsgiverforening sammen med fagfolk udvælge og prioritere hvilke projekter, der skal igangsættes og udvikles.

skal vi jo begynde, og det er her den største ekspertise på området findes. Muligvis nedsættes forskellige arbejdsgrupper, men det afhænger af resultaterne fra denne dag. Såfremt der sker en positiv udvikling af projektet, er det efterfølgende hensigten, at tiltagene kan udvikles og igangsættes i andre kommuner, hvis der er interesse for dette

Udgangspunktet for igangsætning af konkrete initiativer er i første omgang Nuuk - et sted

Omsorgssvigtede børn og unge

/v Kirsten Ørgaard, konsulent i Grønlands Arbejdsgiverforening

I Grønland har vi alt for mange omsorgssvigtede børn - børn hvis livsgrundlag er spinkelt, allerede før de bliver født. Børn som svigets og som aldrig får mulighed for en tryk og harmonisk begyndelse på et livsforløb. Deres fremtid er på forhånd dømt til at blive fyldt med sorg, afsavn og mangel på kærlig omsorg.

Årsagerne til omsorgssvigt kan være mangeartede, det er vores indtryk, at der ikke kun er EN grund til at et barn ikke får den nødvendige og basale kærlige omsorg og stimulation. Ofte tror vi, der er tale om sammenfald af flere uheldige omstændigheder. Vi har valgt at tro på, at ingen forældre bevidst ønsker at skade deres børn, men forældrenes manglende forældreevne og egne sociale problemer kombineret med alkoholmisbrug er ofte den direkte og synlige årsag til, at mange børn ikke trives.

Hvis forældrene selv har været udsat for omsorgssvigt og utrygge opvækstvilkår vil det præge deres forhold til egne børn og omsorgssvigt i egen barndom overføres let til egne børn og det ser vi desværre mange eksempler på i hverdagen.

Alle os der i dag er samlet her kender til problematikken med de omsorgssvigtede børn og unge - den er synlig stort set hver dag. Børn der mistrives. Børn der ofte er overladt til sig selv og må klare sig selv, og fordi det måske ikke er rart at være derhjemme, går børnene rundt på gaden, indtil de opdages af politiet, samles op og overgives til de sociale myndigheder, og anbringes i familiepleje eller på døgninstitution. Mange børn har oplevet denne situation adskillige gange. Vi kender alle til problemerne, men hvor mange

omsorgssvigtede børn og unge har vi egentlig - det er der aldrig lavet specifikke undersøgelser om i Grønland. I den sammenhæng har vi forsøgt at få et skønsmæssigt overblik over problemets omfang i Nuuk inden for forskellige faggrupper, men det lykkedes ikke på nuværende tidspunkt at få hele den ønskede dokumentation. Alligevel har vi en del viden om forhold, der vedrører eller har rod i omsorgssvigt.

Vi ved:

- at alkoholmisbrug ved lønudbetalinger går ud over børnene. En tilstand som visse steder fuldstændigt dominerer og nærmest lammer udviklingen i et område. Arbejdspladser må lukke og børn og unge svigtes af deres forældre. Mange børn efterlades enten i hjemmet eller på daginstitutionerne og bliver midlertidig anbragt i familiepleje indtil de biologiske forældre er fundet. Andre børn overværer alkoholmisbrug i hjemmet, vold og seksuelle overgreb.
- at Grønland har en kedelig verdensrekord, da antallet af selvmord i forhold til befolkningsgrundlaget er det højeste i verden. I gennemsnit begås godt og vel et selvmord om ugen, og den hyppigste dødsårsag blandt unge mænd er selvmord. (ELI)
- at en undersøgelse af børn (gennemført af Gladys Kreutzmann) anbragt uden for hjemmet i 1992 viser at 4,3 % af alle børn i alderen 0-7 år var anbragt uden for hjemmet i kortere eller længere tid .

- at der i 2001 blev henvist 207 børn fra 16 kommuner til anbringelse på døgninstitution, hvor hovedhenvisningsårsagen er omsorgssvigt. Gennem de seneste år har der været overbelægning på døginstitutionerne, og mange børn er på venteliste til anbringelse. Det vil sige, der er nogle børn, der ikke får den hjælp, der er nødvendig. (Døgninstitutionernes årsrapport 2001)
 - at 245 børn i alderen 2-17 år i perioden 1991 til 1996 har været udsat for seksuelle overgreb, heraf er 27 drenge, og kun 6% af de børn der udsættes for seksuelle overgreb får psykologhjælp.
at grønlandske børn har 10 gange så stor risiko for at møde en krænker som danske børn har.
("Seksuelle overgreb på børn i Grønland - et offerperspektiv på det grønlandske restsystem", Anne Troelsen, Aarhus Universitet og "Seksuelt misbrug af børn" RED. Bjarne B. Nielsen, Kirsten Peilmann, Lotte Wentrup, 2000).
 - at der fra skoleåret 1998/1999 til skoleåret 2000/2001 er der en stigning på 44% for elever, der via PPR i Nuuk modtager vidtgående specialundervisning. Den hyppigste årsag er indlæringsvanskeligheder, der sædvanligvis ofte har rod i sociale problemer i hjemmet. (Samlet opgørelse fra PPR-Midt fra følgende kommuner: Nuuk, Maniitsoq, Sisimiut, Qaanaaq, Tasiilaq, Ittoqqortoormiit og Kangerlussuaq).
 - At 54% af unge mellem 14-16 år ryger dagligt og 3 ud af 4 har prøvet at være fulde. (ESPAD 99 -
- Rusmiddelundersøgelse blandt årgang 1983-1984).
- at kriminalforsorgen har bemærket at de klienter (oftest over 18 år) de fører tilsyn med ofte er kendetegnet ved omsorgssvigt i barndommen.
 - at 155 børn i 2001 har været med deres mor på Krisecentret i Nuuk og tallet for 1. kvartal i 2002 er optalt til 59.
- Vi ved også at børn og unge har nogle risikotegn der kan resultere i omsorgssvigt - Else Christensen, psykolog og forsker ved Socialforskningsinstituttet har forsket i omsorgssvigt og opstiller følgende risikotegn:
- Fra barnet er helt lille beskrives det negativt og som værende krævende og vanskelig af forældrene/mødrene
 -
 - Udviklingsmæssige problemer, f.eks. taleproblemer, tager ikke på i vægt.
 - Vedvarende og alvorlige indlæringsvanskeligheder
 - Ofte adfærdsvanskeligheder i skolen, f.eks. hyperaktivitet.
 - Ofte aggressiv adfærd over for kammerater og andre barnet dagligt er sammen med.
 - For tidlig fødsel og for lav fødselsvægt
 - Usikker tilknytning mellem moderen/omsorgsgiver og barnet
 - Fremtræder forsømte

Der er tale om risikotegn, som vi skal være opmærksomme på - det er signaler fra barnet om at noget er galt - og det er vigtigt at være opmærksom på disse signaler, så et kommende omsorgssvigt eventuelt kan forebygges.

Hos børn med disse risikotegn er der en øget risiko for at barnet som ung eller voksen:

- Ofte bliver involveret i kriminalitet
- Ofte får en psykiatrisk diagnose
- Hyppigere vil få en depression
- Øget selvmordsrisiko

Med den viden vi har i dag og de markante menneskelige kriser der bliver mere og mere synlige, må der iværksættes en målrettet indsats for at forbedre vilkårene for omsorgssvigtede børn og unge og samtidig også forebygge omsorgssvigt. At vi igangsætter et projekt målrettet en forbedring af børn og unges vilkår er et helt nyt initiativ for Grønlands Arbejdsgiverforening.

Udviklingsmodellen for projektet fremgår af materialet. Vi er ikke fremkommet med et skræddersyet projekt, men har valgt at forme projekterne efter en udviklingsmodel, der tager udgangspunkt i virkeligheden, fakts, dokumenteret viden og erfaringer fra fagfolk. Dette skal så danne grundlaget for udarbejdelse af egentlige projektbeskrivelser, med målsætninger, strategier, niveaumål, som så skal indgå i en overordnet handlingsplan, der implementeres og vurderes og evalueres løbende.

Omsorgssvigt i barndommen overføres ofte til egne børn, og den sociale arv fortsætter og skaber traumer for næste generation. At bryde den sociale arv er en langsigtet proces, der fordrer en politisk vilje til at medvirke i processen, og det fordrer en tværfaglig indsats både målrettet forældrene og kommende generationer. Ved tværfagligt samarbejde vil vi gerne udnytte de erfaringer og ressourcer, der er i samfundet, og derved skabe grundlag for at udvikle en helhed i indsatsen. Det er denne sociale arv, der skal brydes, og vi ønsker at finde nye veje til dette i samarbejde med jer. Mønsterbrydere er de børn og unge, der lykkedes for at bryde det negative mønster i den sociale arv. For at skabe mønsterbrydere skal vi også koncentrere os om det korte perspektiv, altså her og nu og få igangsat projekter, der kan hjælpe med at skabe mønsterbrydere - og vi vil gerne have jer til at hjælpe os med konkrete forslag til dette.

Efterfølgende vil vi bearbejde de indkomne forslag, prioritere, tage kontakt med de rette myndigheder, nedsætte arbejdsgrupper og udarbejde projektbeskrivelser og en handlingsplan. Og så selvfølgelig medvirke i at skaffe nogle økonomiske midler.

Og som I kan se i programmet har vi fået fagfolk til i dag at holde korte oplæg om emnet, som skal virke som inspiration for drøftelserne i grupperne.

Jeg håber vi må få en rigtig god faglig dag sammen til gavn for vores børn og unge.

Omsorgssvigt i skolealderen v/ William Kriegel, skoledirektør i Kultur og Undervisningsforvalt- ningen, Nuup Kommunea

Mulige årsager til omsorgssvigt generelt:

- Alkoholmisbrug i familierne
- Hashmisbrug i barnets omgangskreds
- Unge mødre – (gamle bedsteforældre som ønsker sig børnebørn, men er ikke erstatningsforældre)
- Social arv. Børn som vokser op under dårlige sociale forhold, har ofte tendenser til at give dårlige sociale rammer til egne børn.

Symptomer på omsorgssvigtede børn:

- Trætte elever. Børn som bærer præg af ikke at have fået hvilet ud om natten. Mest mærkbart efter en weekend. Det er ofte børn som er længe ude om aftenen/natten. (Gadebørn).
- Dårligt påklædte. De omsorgssvigtede børn ses ofte med beskidt, gammelt og laset tøj. Ofte mangler de passende vintertøj. De fryser og næsen løber.
- Sultne børn. Børn som ikke har fået aftensmad dagen før og ikke har fået morgenmad før de kommer i skole, skal selvfølgelig være uoplagte, ukoncentrerede og konfliktsøgende.
- Det er typisk at omsorgssvigtede børn, som ikke har ro i hjemmet og ikke får opbakning fra hjemmefra, ikke får lavet deres hjemmearbejde. Det bliver de bebrejdet for på skolen og ender ofte med, at de ikke tager bøger med hjem og giver helt op omkring hjemmeopgaver.
- Omsorgssvigtede børn mister let tilliden til voksne. Der ses ofte

nederlag i deres kontakt til voksne, at de generelt har mistet tilliden og derved også respekten for lærere.

- De omsorgssvigtede børn forsøger at skabe kontakt til omverdenen, men desværre ofte på en negativ måde. Det kan være hærværk på materialer, både af egne og andres ting og på bygninger.
- Det er ikke ualmindeligt at omsorgssvigtede børn reagerer meget voldeligt på deres omgivelser. Det kan føre til vold mod andre børn og mod voksne.
- Mobning er meget ofte et problem blandt disse elever. Både som mobberer og ofre.
- Det er symptomatisk, at omsorgssvigtede børn ofte også er de børn, som har et tidligt misbrug. Et misbrug de lærer af deres omgivelser.
- Det er ligeledes symptomatisk at seksuelt misbrugte børn ofte er at finde blandt disse børn.

Typer på børn som kan være omsorgssvigtede:

- ”Arme og ben-børn”. Børn som aldrig kan finde ro og som ikke kan koncentrere sig.
- Stille piger. Nogle børn, ofte piger forsøger at gemme sig ved at være så stille som muligt. Tør ikke sige noget. Finder snævre omgangskredse. Leger sjældent. Er yderst påpasselige med deres ting. Passer deres hjemmeopgaver. Altså børn som umiddelbart ikke giver udtryk for omsorgssvigt. Ofte påtager de sig moderrollen overfor yngre søskende.
- Generelt har omsorgssvigtede børn indlæringsvanskeligheder, på grund af manglende evne til at

koncentrere sig om skolen.

Resurser som bruges i skolen:

- For at give omsorgssvigtede børn nogle rammer de kan fungere i, bruges der forholdsvist mange resurser på disse elever. De er ofte at finde i specialklasser, på specialundervisnings-hold med mange lærertimeresurser tilknyttet. Børn som ikke er i specialundervisningsregi har ofte en adfærd i klassen som gør, at den tid der bruges til undervisning, ødelægges af konflikter, og andre forhold som har udspring fra de omtalte børn.

Generelt må vi erkende, at lærere bruger mere og mere tid og resurser på at arbejde med omsorgssvigtede børn. Det er meget tidskrævende for personalet på skolerne og det meget medmenneskeligt krævende at være vidne til omsorgssvigt. Lærere er uddannede til at undervise – men bruger mere og mere tid på socialt arbejde.

Omsorgssvigt set ud fra en socialforvaltning

v/ Karen Bøggild, afd. chef i socialforvaltningen i Nuup Kommunea

Hvad er en socialforvaltnings opgave? Se bilag 1.

Verden af i dag er meget kompliceret - problemerne er komplicerede. Når det ser sådan ud, er det essentielt for os, der arbejder professionelt med mennesker, at forsøge at få løsningerne til at være enkle. Det er noget nemmere sagt end gjort - for hvad er enkle løsninger, og for hvem er løsningen enkel?

Det der både er vores styrke men også vores svaghed er, at vi som kommunal institution skal arbejde meget bredt. Denne bredde viser sig bl.a. i de forskellige tilbud, vi gennem årene har oprettet. Se bilag 2.

Styrken ved bredden er, at den enkelte sagsbehandler umiddelbart har adgang til de enkelte tilbud - vi er alle ansat samme sted med en overordnet fælles kultur, og et begreb som tavshedspligt virker ikke umiddelbart hæmmende i vores dagligdag. Svagheden i bredden er så på den anden side, at vi skal rumme det hele.

Vi bliver stort set generalister - skal tage en masse hensyn, og der skal en god portion faglighed til, for at få det hele til at være sammenhængende.

Overordnet set, er børn- og ungeområdet også et "taknemmeligt" område at arbejde med. Alle har en holdning til det, og de fleste ønsker at gøre noget ved det.

At der i denne by og på netop dette område er en frygtelig masse problemer, er synligt for alle. Vi ser det ved, at børn og unge driver

rundt på gaden på tidspunkter, hvor de burde være hjemme og/eller ligge i deres senge. Vi hører om det i radio og TV, vi læser om det i aviserne.

Noget af det vi kan kigge på i Socialforvaltningen er vores tal for socialvagtens arbejde. Se bilag 3.

Vi er rigtig mange, der arbejder for at forbedre forhold for børn og unge, men alligevel ser det ud som om det ikke hjælper - problemerne vokser og vokser.

Hvis vi vil løse problemerne for børn og unge - er det så i socialpolitikken, vi skal tage vores udgangspunkt ? Eller skal vi kigge meget bredere? Eller hvor er det vi har mangler ??

Hvis vi skal ind og se på udvikling i problemerne og forsøge at arbejde både forebyggende og helbredende, har vi brug for helt andre værktøjer, end det vi har i dag.

En helt stor mangel er statistik - vi mangler tal der belyser, hvad det egentlig er, vi arbejder med til daglig. Disse tal vil over en årrække kunne vise omfanget af omsorgssvigt og de reelle arbejdsbetingelser. Flere af os har arbejdet med dette område i flere år og har stor erfaring og kan formentlig give nogle rimeligt kvalificerede bud på fremtiden, men en sikker tendens kan vi ikke give. En anden ting er det jeg indledte med - at problemerne bliver mere og mere komplicerede. Det betyder at vores behov for at få sat nogle tal på vores arbejde og få det dokumenteret bliver større.

Et sted, hvor vi kan arbejde hen imod en forbedring, er uddannelsen af mine kolleger, socialrådgiverne. Der uddannes ikke mange og kvaliteten er mildt sagt svingende, og for det meste desværre ikke særlig god. En stor del af de mennesker vi har som praktikanter eller nyuddannede socialrådgivere har massive problemer, der er ubearbejdede. Når

de så møder borgere, der sidder med lige så voldsomme eller endnu værre traumer, end de selv har, så går det galt, og socialrådgiveren magter forståeligt nok ikke opgaven. På arbejdspladsen sidder så vi tilbage med et menneske, som er gået i stykker, og som har lang vej foran sig, før de kan arbejde seriøst med andre, der har problemer.

Et andet område der kan arbejdes hen imod, er en forbedring er det tværfaglige samarbejde, og her må vi alle tage fat. Desværre oplever jeg sommetider, at faggrænser er med til at forplumre noget, der ellers kunne blive til et godt stykke arbejde omkring en familie.

Og hvad har så de sidste ting jeg talte om, egentlig at gøre med omsorgssvigt ? Temmelig meget - for omsorgssvigt er ikke kun, at forældrene svigter deres børn - det er i lige så høj grad, at vi fra det offentlige svigter. Et gammelt ordsprog på dansk siger: "At man

skal feje for egen dør, før man fejer for andres" Til det vil jeg sige, at vi bør arbejde noget mere med de problemer, der ligger indenfor eget arbejdsfelt, men også yde en indsats, der går på tværs af vores arbejdsfelter. Vi skal arbejde hen imod en større respekt for hinanden som fagpersoner og for hinandens arbejdsfelter.

På et tidligere seminar hørte jeg en sætning, som jeg har taget til mig og brugt siden:

"Kendskab giver venskab"

og det er jo der vi gerne skulle ende - i et fagligt venskab til gavn for både vores egen faglige udvikling, vores fælles faglige udvikling, men i høj grad i noget, der er til gavn for de borgere, vi arbejder med og for.

Bilag 1

En socialforvaltning kan/skal efter Landstingsforordning nr. 9 af d. 30. oktober 1992 om hjælp til børn og unge:

- **Føre tilsyn med de forhold børn og unge lever under og støtte forældrene mht. opdragelse og pleje**
- **Holde sig orienterede om børns forhold, så foranstaltninger kan iværksættes**
- **Tilbud om løbende vejledning og støtte**
- **Beskikke en personlig rådgiver**
- **Lade et barn undersøge og efterfølgende lægebehandles**
- **Give henstillinger og pålæg**
- **Yde økonomisk hjælp til betaling af huslig bistand**
- **Anbringelse udenfor hjemmet**

Bilag 2

Vores tilbud til familier:

- **Råd og vejledning**
- **Personlig rådgiver**
- **Støtteperson**
- **Familievejleder**
- **Psykolog**
- **Børnecenter med miljømedarbejdere, værested og børne- og ungerådgivning**
- **Familiecenter**
- **Akut pladstildeling på en daginstitution**
- **Aflastning/anbringelse i familiepleje/døgninstitution**

- Forlænget børneforsorg frem til det fyldte 20. år

Bilag 3

Henvendelser Socialvagten 2002

Art 2002	I alt
Antal henv.	217
	258 børn
Antal anbringelser	95
	151 børn
	21 privat
Mgl. Afhentning	36
	8 misf.
Efterladte børn	60
	2 misf.
Hittebørn	15
	3 misf.
Vold/forældre	23 voksne
	14 børn
Indlæggelser	7 voksne
	7 børn
Berusede forældre	96
Efterlyste B/U	11
Overflyt. anden pl. Fam.	1 pl. fam.
	2 anden forældre
Bekymring	47
Afhøring	9
Hjemg.	16
Beruset B/U	11
Voksne	5
Seksuel krænkelse	5
Boligløs	10 voksne
	1 barn

Omsorgssvigt set ud fra politiet v/Karl-Henrik Simonsen, stations- leder for Politiet i Nuuk.

"Hej! Jeg hedder Martin, jeg er 11 år, og jeg har ikke nogen steder af sove", sagde Martin siddende på trappen til politistationen. Hans mor havde i beruselse kort tid forinden smidt ham ud af hjemmet kl. 11 om aftenen.

Socialvagten henvender sig til Nuuk politi den 31. maj 2002 kl. 20.20 med anmodning om, at vi hjælper dem med at afhente 4 børn, hvis forældre ikke har været hjemme det sidste døgn tid.

Klokken er 03.35 en kold fredag i februar sidste år. Manden forklarer overfor politivagten, at han netop har fundet en 6-årig forfrossen pige kun iført tynde gamacher og en jakke. Pigen kunne ikke finde sine forældre. Hun skulle passes og overnatte hos noget familie, som ikke var deres opgave voksen. Pigen havde forladt stedet. Ingen havde efterlyst hende og forældrene viste ikke, at hun gik rundt i byen midt om natten.

Andre 150 tilfælde kunne jeg have berettet om de næste mange timer.

Politiet i Nuuk modtog i 2002, 110 henvendelser med overskriften "social sag" og andre 21 sager med overskriften "hittebørn". I henhold til politiets døgnrapport placerede de sociale myndigheder i alt 140 børn under 15 år hos plejeforældre eller på institutioner. De fleste af dem var i alderen 6 til 8 år.

Heriblandt er ikke nævnt de børn som lider under deres forældres misbrug af alkohol, og som kommer i kontakt med politiet i forbindelse med husspektakler. Politiet i Nuuk fik i 2002, i alt 848 anmeldelser om husspektakler, hvoraf der i 112 tilfælde var

børn tilstede i hjemmet og 250 af anmeldelser var på grund af vold.

Tallene stammer fra politiets døgnrapporter for sidste år, anmeldt af ængstelige borgere, naboer eller sociale myndigheder.

I næsten alle tilfælde er der tale om børn, hvis forældre ikke kan tage vare på deres børn på grund af beruselse, ikke altid fordi de har glemt dem, men ofte fordi de er ligeglade med dem.

"Frue! Klokken er 23.00 - vi tager deres nyfødte barn og sørger for, at de sociale myndigheder finder et trygt sted, han kan overnatte, han kan jo ikke sove i opgangen hele natten!" Moderen svarer: "Yaaehh - nu kan jeg gå ud at drikke videre".

Nogle gange kan jeg godt forstå, at ellers rolige og vel afbalancerede politifolk mister tålmodigheden overfor sådanne forældre.

Alle taler om, at alkoholen har skylden, vi ved at i 99 % af tilfældene så er forældrene fulde, men det er ikke kun alkoholen, som har skylden, andre giver arbejdsløsheden skylden, nogle giver sågar arbejdsgiveren skylden, fordi han ikke tager hensyn til sine medarbejderen. Dårlige vilkår på arbejdspladsen, dårlig løn, ja sågar boligmangel får skylden for, at vi lader vore børn i stikken. Det er faktisk jeres skyld at Sakæus og Benjamin ikke møder på arbejde efter lønningdag.

Når samtalen berører vold udøvet i hjemmet, og børn med deres mødre må søge ly på krisecentrene i nattens mulm og mørke, så giver vi voldsfilm i TV skylden, mens andre får skyld for at have siddet skævt på potten. Vi går alle rundt og finder på undskyldninger for vores nød.

Selv politikkerne får skyld for, at vores børn stjæler eller at vores fædre tæver vores mødre

- faktisk har vi de sidste 20 år gået rundt og givet alle mulige skylden for, at det hele er noget lort.

Når man som jeg læser politiets døgnrapport hver dag og oplever de tragedier med børn hver anden dag, så tænker jeg af og til, om der egentlig er nogen som varetager børnenes tarv?

Hvor er de sociale myndigheder, hvor er politikerne? De er der allesammen, de knokler dag ud og dag ind, men de kan bare ikke følge med. Jamen er de for få? Hvorfor ansætter man ikke nogle flere folk? Sover politikerne, nej det tror jeg ikke, men børn som går rundt om natten uden at have nogen steder at gå hen, er en dårlig "salgsvarer", der ikke giver stemmer nok!

Selvfølgelig er der mange politikere som tager fat på problemerne med omsorgssvigt, men mange hører ikke på dem. Problemet er blandt andet, at de der skal høre og stemme på politikerne, selv har de problemer, - alkoholmisbrug, ingen arbejde, dårlige vilkår på arbejdspladsen, for lidt i løn, dårlige politikere osv.

Faktisk konsumere vi mindre alkohol pr. indbygger end mange andre skandinaviske lande, selv Danmark, Hvad er det så, der er galt?

I mine øjne er det vores holdninger, som gør os til det vi er, vort syn på alkohol, vold, og vores børn. Mange er opdraget til at behandle deres børn dårligt.

Der er et ordsprog som siger: **Således gør barn i by, som det er oplært til hjemme.**

Vi ved, at alle disse forældre ikke kan komme på forældreskole. Ikke alle forældre er arbejdsløse. Faktisk er mange af disse børns forældre ansat hos os arbejdsgivere, og her

kunne man også tage fat holdningsbearbejdningen.

Mange virksomheder kunne måske i stedet bruge nogen af deres sponsorater, der i dag går til store begivenheder eller projekter, til en arbejdsløs, og sætte ham i arbejde og give hans børn en chance.

Den opgave vi står overfor er ikke noget som de sociale myndigheder kan klare alene, politiet kan ikke løse alkoholproblemerne i samfundet, politikerne kan slet ikke for det er ikke deres arbejde, de kan kun udstikke retningslinier og rammerne.

Jeg mener at denne opgave bør løses af samfundet og forældrene. Forældre som måske får en chance til at arbejde og herunder få tillært, hvordan man behersker alkohol, så man kan møde på arbejde efter lønningdag. Nogen vil måske tænke, hvorfor snakke om vigtigheden af også at komme på arbejde efter lønningdag – jo for det er ofte når far og mor får løn, at problemerne for børnene opstår.

Arbejdspladsen kan rent faktisk give en medarbejder gode normer og holdninger. Hver gang en medarbejder ikke møder op, mister arbejdsgiveren penge, og når man til sidst må fyre en medarbejder, så har virksomheden mistet en del af deres "guld". En virksomhed med en god virksomhedskultur overlever også nemmere svære tider.

Vort lands guld er ikke landskassen, men befolkningen og en befolkning uden sunde normer og holdninger kan ikke drive et land.

Kan i have en god lønningdag.

Omsorgssvigt set ud fra døgninstitutionerne

v/ Torben Alne, forstander på Meeqqat Illuat

I forlængelse af det Karen snakkede om, vil jeg gerne bekræfte, at det er et stort problem at skaffe kvalificeret arbejdskraft. Det er også et problem, at man fra Social Pædagogisk Seminarium kan modtage elever, der

eksempelvis ikke ved hvad omsorgssvigtede børn er.

Hvis nogen ikke ved hvem jeg er, så er jeg Torben Alne, forstander på Meeqqat Illuat, der er **Socialdirektoratets specialinstitution for normalt begavede børn i alderen 4 - 14 år, hvis aktuelle situation kræver grundig afklaring og/eller intensiv pædagogisk behandling**

I det rundsendte spørgeskema var omsorgssvigt delt op i følgende 2 kategorier:

<p style="text-align: center;">Omsorgssvigt <i>Mindst en eller flere</i></p>	<p style="text-align: center;">Grov omsorgssvigt <i>Mindst en eller flere</i></p>
Alkoholmisbrug i Hjemmet Manglende pleje og omsorg Følelsesmæssige problemer Manglende social tilpasning Børn efterlades - alene hjemme - på daginstitutioner	Alkoholmisbrug i Hjemmet Seksuelt misbrug Voldsomme episoder i hjemmet - Drab - Vold - Mv. Fysisk og psykisk vold

Spørgeskemaet

- **Har 2 grader af omsorgssvigt**
- **Barnet/den unges reaktion /adfærd udelukket**

I forhold til spørgeskemaet er det vigtigt, at vi finder ud af omfanget af børnenes reaktion på, at de er omsorgssvigtede.

Hvis vi skal gøre en effektiv indsats, må vi have dokumentation for problemets omfang.

Undskyldninger om at børn og familier kan genkende sig selv i spørgeskemaet, er ikke tilstrækkeligt til at undlade at indsamle dokumentation.

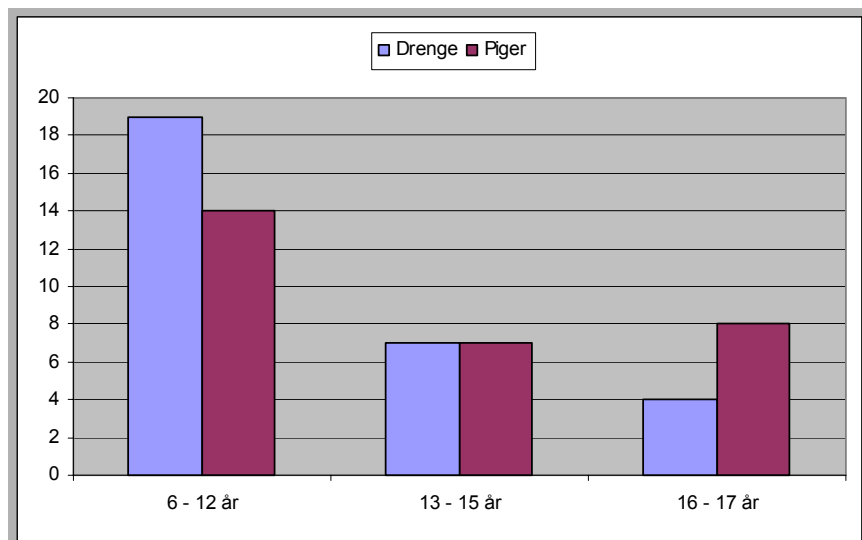
Men man må naturligvis gøre hvad der er muligt, for ikke at kunne genkende de involverede.

Rapport om Børn og Unge Forum
 på Hotel Hans Egede 31.januar 2003
 Grønlands Arbejdsgiverforening

Det samlede resultat af spørgeskemaet på
 døgninstitutioner i Nuuk

		Drenge	Piger	I alt
Samlet	6 - 12 år	19	14	33
	13 - 15 år	7	7	14
	16 - 17 år	4	8	12
	I alt	30	29	59
Omsorgssvigt	6 - 12	1	2	3
	13 - 15	0	0	0
	16 - 17	0	0	0
	I alt	1	2	3
Groft omsorgssvigt	6 - 12	18	12	30
	13 - 15	7	7	14
	16 - 17	4	8	12
	I alt	29	27	56

Antallet af børn og unge under 18 år på døgninstitutionerne i Nuuk, 2002

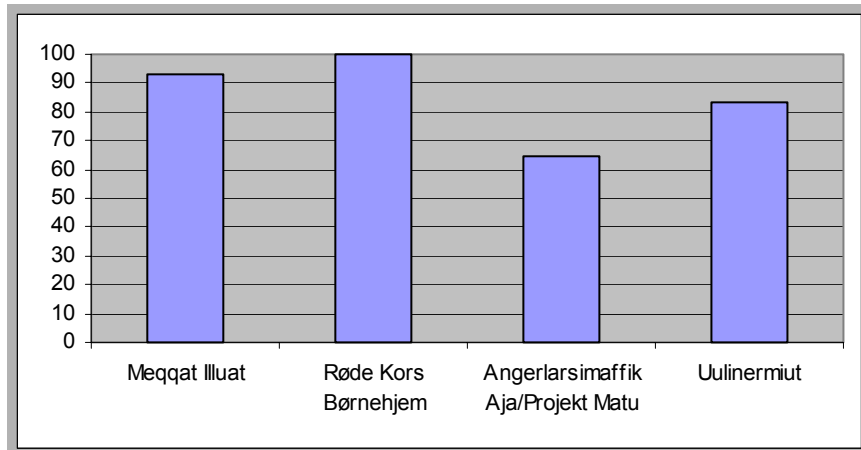

Af figuren fremgår det, at der samlet set er en næsten lige fordeling af omsorgssvigtede drenge og piger på døgninstitutionerne i Nuuk. Der synes dog at være en lille overvægt

af drenge i den yngste aldersgruppe og en overvægt af piger mellem 16 og 17 år. Det er endvidere tydeligt at døgninstitutionerne

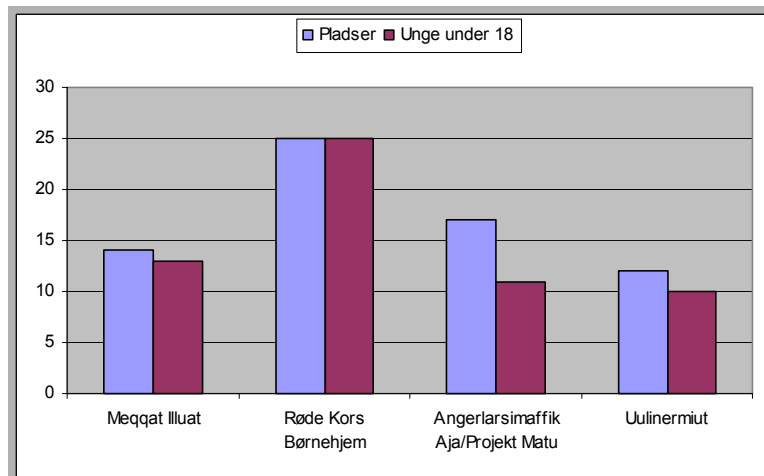
primært behandler børn og unge der har været udsat for groft omsorgssvigt.

Omsorgssvigtede børn og unge under 18 år i andel af normeringerne på døgninstitutionerne

I figuren ses hvor stor andel af børn og unge under 18 år udgør af den samlede normering på de forskellige døgninstitutioner i Nuuk.

Samlede antal døgninstitutionerpladser og omsorgssvigtede børn og unge under 18 år på døgninstitutionerne i Nuuk 2002

Antallet af pladser på Røde Kors Børnehjemmet er fremkommet på følgende måde: Der er 20 pladser til børn og unge og

derudover 10 familiepladser, som kan fyldes af både voksne og børn.

Det er valgt at dele familiepladserne ligeligt i denne opgørelse

Af spørgeskemaet kan vi konkludere at døgninstitutionerne har:

- Næsten kun omsorgssvigtede børn og unge
- Lige mange piger som drenge
- Flest drenge i den yngste gruppe
- Flest piger i den ældste gruppe
- Der er anbragt 59 omsorgssvigtede børn i Nuuk.
- Der er 67 normerede pladser.

At alle 59 børn har været udsat for grov omsorgssvigt er nok lige i overkanten, men spørgeskemaet indikerer, at problemets omfang er meget alvorligt.

Fælles for de børn, vi har indskrevet på børnehjemmene, er, at deres hverdag, før de kom til os, var KAOS,

- De kan ikke skelne mellem, hvad der er rigtigt og forkert,
- Hvad man må og ikke må,
- Hvor man skal sætte grænser osv.,
- Så det de alle har brug for at vide er, hvor "skabet" skal stå, dvs.,
- At de har brug for faste rammer, og når det er sagt, så er det meget vigtigt, at pointere, at der indenfor rammerne er et kontaktfyldt rum med plads til kærlighed og deraf følgende tryghed.

Med kontaktfyldt rum mener jeg, at børnene ikke må overlades til sig selv, de skal altid være sammen med en pædagog, der igennem det daglige samvær lærer barnet, hvad det må, og hvad det ikke må.

- Lærer barnet at påtage sig pligter og ansvar,
- Lærer barnet, at når man har sagt noget, så mener man det og ikke mindst,
- Hvis man har lovet noget, så skal det holdes, med andre ord, de voksne

skal være til at stole på og et ja er et ja, og et nej er et nej.

- På denne måde vinder pædagogen barnets tillid, og barnet finder den tryghed der er behov for.

For at leve op til dette har vi følgende mål.

At drage omsorg for børnene og give dem optimal udvikling, det kan lyde enkelt, men mange kan ikke forstå, at man som professionel behandler, skal bekymre sig om børnene hele tiden, f. eks. Så enkle ting som at de er klædt på efter vejret, har gummistøvler på i regnvejr, hue på i blæsevejr, spiser ordentligt, er rene og pæne o.s.v.

Hvis barnet protesterer mod at tage støvler på, eventuelt går amok, fordi han vil gå i joggesko, så nytter det ikke at være eftergivende, for at slippe for en konflikt, man skal fastholde beslutningen, fordi det er en del af omsorgen, at man bekymrer sig om, at barnet er hensigtsmæssigt klædt på. Hvis man lader stå til, så fortsætter man den omsorgssvigt, barnet har oplevet det meste af sit liv.

At lade børnene passe hinanden, eller lade dem strejfe rundt i byen på må og få uden voksne, er ikke tilladt, idet vi betragter det som grov omsorgssvigt.

Derudover må man tilstræbe

- at give børnene mulighed for at være børn
- at give dem mulighed for at opleve accept, anerkendelse og succes
- at give dem tiltro og tillid til voksne
- at give dem trygge, overskuelige levevilkår sammen med omsorgsskabende voksne
- at give dem et behandlingsmiljø der er grænsesættende, overskueligt og forudsigeligt
- at give dem de nødvendige færdigheder for at fungere i skolen

- og det øvrige samfund.

Jeg mener, at der bør oprettes et ”fagligt korps” der kan rejse rundt i hele Grønland og undervise i omsorgsskabende pædagogik.

**Grønland har ratificeret FN’s konvention om børns rettigheder.
Det betyder faktisk, at særlig udsatte børn blandt andet har krav på**

- **Særlig bevågenhed**
- **Støtte og**
- **Omsorg**

Og det synes jeg ikke man lever op til i dagens Grønland

- **Mangel på døgninstitutionspladser**
På min institution er der konstant 10 – 15 børn på venteliste, og det kan tage flere år før man bliver optaget, og i mellemtiden er det begrænset hvilken indsats man gør for at afhjælpe barnets situation.
- **Mangel på vuggestuer**
- **Mangel på børnehaver**
- **Mangel på fritidshjem**

Det er jo katastrofalt, at der ikke er tilbud til alle børn om at komme i et omsorgsskabende miljø, med omsorgsskabende voksne mindst en gang om dagen.

- **Mangel på attraktiv fritidsbeskæftigelse**

Ikke mindst til de børn der søger spænding i tilværelsen. Eksempelvis motocross-, gokart- vandscooter-, snescooter- og mountainbikebaner.

- **Mangel på forståelse for børn og unges behov**

Jeg synes at man den ene gang efter den anden oplever at politikerne er direkte fjendske i forhold til de aktiviteter der kan trække børn og unge til.

Eksempelvis var der i et udkast til beslutning omkring brug af naturen et forbud mod mountainbike i fjeldet. Det blev dog trukket ud inden vedtagelse, men man gør da alt for at genere vand- og snescootere, i stedet for at organisere det, så alle kan være i fjeldet.

***Kærlighed, Tryghed, Faste og
Forudsigelige Rammer***

Sammenfatning af debatten i grupperne.

v/Kirsten Ørgaard, konsulent i
Grønlands Arbejdsgiverforening

Debat i den tværfaglige gruppe

Hvordan bør den overordnede politik inden for børne- og ungdomsområdet formes?

- der skal skabes et fælles mål og værdigrundlag i dialog mellem alle ansatte og politikere.
- der bør udarbejdes en overordnet politik for børn, unge og familier
- de økonomiske ressourcer bør prioriteres til bekæmpelse af omsorgssvigt
- der bør tages udgangspunkt i Grønland og de arktiske forhold
- familieuddannelse/kurser bør udbygges
- større åbenhed omkring problemerne
- handling
- socialpolitikken bør forbedres

Hvilke krav skal vi som fagfolk stille til politikerne

- Kvaliteten i uddannelser og efteruddannelser målrettet arbejdet med børn og unge bør prioriteres og udvikles.
- Holdninger, moral og ansvar bør indgå i et fælles samfundsmæssigt værdigrundlag både på arbejdspladserne, i familierne og politisk.
- Større fokus på de områder der fungerer og bruge erfaringerne konstruktivt
- Der skal bygges flere daginstitutioner, døginstitutioner og anstalter.

- Der skal skabes mulighed for at uddannes flere fagfolk og kvalificeret personale skal fastholdes.
- Der skal skaffes boliger til alle
- Forældreuddannelsen skal etableres permanent.
- Det forebyggende arbejde skal prioriteres.
- Politikerne bør forholde sig til fagfolkets budskaber og årlige rapporter vedrørende situationen for børn og unge.
- Kommunalpolitikkerne i institutionsbestyrelserne bør være mere synlige og aktive, og derved sikre at der sker en formidling af viden om forholdene på institutionen til det politiske bagland.
- Politikerne bør besøge institutionerne. Lad også de unge møde politikerne.
- Bedre løn.

Hvilke krav skal vi som fagfolk stille til os selv?

- Styrken i det tværfaglige samarbejde og dialogen bør udbygges og vedligeholdes.
- Igangsætte en tidlig indsats og være opmærksom på risikofamilier.
- Større viden om hvilke risikosignaler familier og børn sender når noget er galt
- Etablere emnearbejde omhandlende forælderrollen og børneopdragelse over for risikofamilierne.
- Der skal udarbejdes dokumentation for arbejdets indhold og omfanget af omsorgssvigt.
- Prioritering opkvalificering af personalet i vuggestuerne.
- Forbedring af arbejdsmoralen og kontinuiteten i arbejdet.
- Gensidig faglig respekt

Kan vi bryde den sociale arvs negative mønster?

- Ja, ved forebyggelse.
- Ved at tage ansvar for eget liv.
- Ved at prioritere udviklingen af et positivt værdigrundlag i samfundet.
- Udbygge det nære netværk.
- Skabe mulighed for "Den gode daginstitution" med udgangspunkt i indsatsen vedrørende "Den gode skole".

Drøftelser i faggrupperne

Konkrete forslag til hvorledes man kan forbedre livsvilkårene for omsorgssvigtede børn og unge.

- Etablering af heldagsskole for omsorgssvigtede børn og unge, så deres hverdag er sammenhængende med en fast struktur, kendte rammer og de samme tryghedsskabende voksne.
- Kontinuerlig supervision og efteruddannelse.
- Kvalitetsudvikling i arbejdet med børn og unge inden for både faguddannede og ufaglærte.
- Tværfagligt samarbejde
- Udligning af prisforskellen mellem fritidshjem og skolepasningsordninger, så fritidshjemmene ikke ender som 2. hånds behandlingshjem uden den fornødne ekspertise.
- Udarbejde barnets bog, der følger barnet fra vuggestuen til skolen.
- Opnormering på institutionerne
- Når der mangler personale, bør institutionen lukke, eller der bør ske en udvælgelse af hvilke børn, der kan blive passet den dag.
- Det bør kun være uddannede pædagoger, der arbejder med omsorgssvigtede børn og unge.

- Etablering af tværfaglige rådgivende træfgrupper på skolerne.
- Yde en ekstra indsats over for unge mødre.
- Opkvalificering af støttepersoner
- Foretage en høring/dialog med unge - også de marginaliserede unge.
- Bygge et udkigstårn magen til det der er opført ved Multihallen, blot et mere centralt sted.
- Væresteder kunne være udgangspunktet for konkrete projekter, f.eks. målrettet unge mødre og de voldsomme piger.
- Familiecentret kunne arrangere foredrag om emner målrettet et godt familieliv.
- Fælles sociale arrangementer i medborgerhusene.

Hvorledes kan jeg og min arbejdsplads bidrage til at forbedre vilkårene for omsorgssvigtede børn og unge.

- Forbedre forældresamarbejdet.
- Mulighed for både faglig og personlig udvikling for alle medarbejderne.
- Engagerede og nærværende medarbejdere, der værdsætter og interesserer sig for børnene.
- Arbejdsgiveren bør iværksætte en personalepolitik, personalepleje og en bedre løn.
- Åbenhed og debat blandt både fagfolk og offentligheden.
- Musik og drama bør styrkes.

Overordnende konklusioner fra Børn og Ung Forum:

- Der bør udarbejdes en overordnet politik for børn, unge og familier, og de økonomiske ressourcer bør prioriteres til bekæmpelse af omsorgssvigt.

- Der bør nedsættes en børn og unge kommission med faglige repræsentanter og politikere.
- Der bør igangsættes flere konkrete faglige projekter, der kan forbedre livsvilkårene for omsorgssvigtede børn og unge samt forebygge yderligere omsorgssvigt.
- En tidlig indsats kan forebygge omsorgssvigt og derved bryde den sociale arvs negative mønster.
- Holdninger, moral og ansvar bør indgå i et fælles samfundsmæssigt værdigrundlag - både på arbejdspladserne, i familierne og politisk.
- Kvaliteten i uddannelser og efteruddannelser målrettet arbejdet med børn og unge bør prioriteres
- Styrken i det tværfaglige samarbejde bør udbygges og vedligeholdes.

Idé-katalog

Nedsættelse af et børn og unge nævn/-kommission.

Forbedring af uddannelser og efteruddannelser der beskæftiger sig mod børn og unge. (Der bør ske en kritisk udvælgelse af hvem der tilbydes uddannelse som pædagog og socialrådgiver)

Holdninger, moral og ansvar bør indgå i et fælles samfundsmæssigt værdigrundlag - både på arbejdspladserne, i familien og politisk.

Der skal være boliger til alle

Bygge flere dag- og døgninstitutioner

Etablering af heldagsskole til omsorgssvigtede børn og unge

Indsamling af dokumentation for problemernes omfang.

Etablering af tværfaglig social og psykisk skadestue, der i samarbejde med politiet rykker ud hver gang politiet bliver kontaktet vedrørende truede børn og unge.

Miljøarbejdernes indsats bør styrkes, og der kunne eventuelt etableres 2 grupper - de bør tilbydes uddannelse og supervision.

Etablering af et centralt tværfagligt korps der i alle kommuner, skal undervise fagfolk der arbejder med børn og unge i omsorgsskabende pædagogik.

Forbedrede fritidstilbud til udadrettede unge - skateboard-rampe, motorcross, vandscooter, snescooter mv.

Natteravnene bør styrkes i forhold til at igangsætte en tidlig indsats over for gadebørnene.

Etablering af en folkehøjskole, med samfundsrelateret undervisning, heri kunne også indgå forældreuddannelsen.

Etablering af en ungdomshøjskole.

Arrangere en familiefestival uden alkohol

Kurser på arbejdspladserne om familieliv og omsorg for børn og unge.

Skabe mulighed for udvikling af "Den gode daginstitution" med udgangspunkt i indsatsen vedrørende "Den gode skole".

Etablering af tværfaglig rådgivende træfgruppe på skolerne.

Yde en ekstra indsats over for unge mødre vedrørende omsorg for barnet.

Rapport om Børn og Unge Forum
på Hotel Hans Egede 31.januar 2003
Grønlands Arbejdsgiverforening

Foretage en høring/dialog med de unge - også de marginaliserede unge.

Bygge et udkigstårn magen til det, der er opført ved Multihallen, blot et mere centralt sted.

Værestedet kunne være udgangspunkt for konkrete projekter, f.eks. målrettet unge mødre og de voldsomme piger.

Familiecentret kunne arrangere foredrag om emner målrettet et godt familieliv.

Fælles sociale arrangementer i medborgerhusene.

Etablering af et musik-værested, f.eks. i forbindelse med at etablere en forening.

Udvikle Ung til Ung projekter.

Kulturnat-idéen bør udvides, og måske strække sig over flere dage.

Udvikle et familieværested.